

01000250802950008

2021

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 25

8 Φεβρουαρίου 1995

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 31

Θέσπιση μέτρων για την καταπολέμηση της γρίππης των ορνίθων σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/40/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του άρθρου 1 (παρ. 1 έως 3) του Ν. 1338/1983 «Εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου» (Α 34) όπως έχει τροποποιηθεί με το άρ. 6 του Ν. 1440/1984 και του άρ. 3 του Ν. 1338/1983 όπως αντικαταστάθηκε με το άρ. 65 Ν. 1892/1990.

β) Του άρθρου 21 παρ. 1 του Ν. 248/1914 «Περί οργάνωσης της Ζωοτεχνικής και Κτηνιατρικής Υπηρεσίας», (Α 110) το οποίο προστέθηκε με το άρθρο μόνο του Α.Ν. της 23/24 Ιανουαρίου 1936 (Α 47).

γ) Του άρθρου 29 Α του Ν. 1558/1985 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά όργανα» (Α 137) το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (Α 154).

2. Την Υ 6033/1994 απόφαση του πρωθυπουργού και του Υπουργού Γεωργίας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Γεωργίας Φλώρο Κωνσταντίνου και Βασίλειο Βασιλακάκη» (Β 550).

3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

4. Τις γνωμοδοτήσεις υπ' αριθμ. 385/1993 και 517/1994 του Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και του Υφυπουργού Γεωργίας, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

(Άρθρο 1 της Οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

Με το παρόν διάταγμα, θεσπίζονται διατάξεις σχετικά με τα μέτρα καταπολέμησης που πρέπει να εφαρμόζονται στην περίπτωση εμφάνισης κρουσμάτων της γρίππης των ορνίθων σε εγκαταστάσεις εκτροφής πουλερικών, με την επιφύλαξη των Κοινοτικών διατάξεων που διέπουν τις συναλλαγές μεταξύ της χώρας και των άλλων κρατών – μελών, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/40/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 19.5.1992

(Ε.Ε. αρ. L 167 της 22.6.92 σελ. 1).

Το παρόν διάταγμα δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση εμφάνισης κρουσμάτων της γρίππης των ορνίθων σε άλλα πτηνά. Η αρμόδια Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής του Υπουργείου Γεωργίας στην περίπτωση αυτή ενημερώνει την Επιτροπή των Ε.Ε. για τυχόν μέτρα που λαμβάνει.

Άρθρο 2

(Άρθρο 2 της οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

Για τους σκοπούς του παρόντος διατάγματος εφαρμόζονται εφόσον παρίσταται ανάγκη, οι ορισμοί του Π.Δ/τος 211/1992 «όροι υγειονομικού ελέγχου που διέπουν τις συναλλαγές με άλλα Κράτη – Μέλη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Ε.Κ.) και τις εισαγωγές από τρίτες χώρες πουλερικών και αυγών επώαςής...» (Α 100).

Ισχύουν επίσης οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) ως «προσβεβλημένα πουλερικά» νοούνται τα πουλερικά στα οποία:

– η παρουσία της γρίππης των ορνίθων, κατά την έννοια του παραρτήματος ΙΙΙ, έχει διαπιστωθεί επίσημα μετά από εξέταση που πραγματοποιεί εγκεκριμένο εργαστήριο ή

– στην περίπτωση δευτέρου και επομένων κρουσμάτων, έχουν διαπιστωθεί κλινικά συμπτώματα ή μεταθανάτιες αλλοιώσεις που προσιδιάζουν στη γρίπη των ορνίθων.

β) ως «πουλερικά ύποπτα προσβολής» νοούνται τα πουλερικά που παρουσιάζουν κλινικά συμπτώματα ή μεταθανάτιες αλλοιώσεις που καθιστούν βάσιμη την υποψία εμφάνισης γρίππης των ορνίθων, ή τα πουλερικά, στα οποία έχει αποδειχθεί η παρουσία του ιού της γρίππης Α των υποκατηγοριών Η5 ή Η7.

γ) ως «πουλερικά ύποπτα μόλυνσεως» νοούνται τα πουλερικά που υπάρχει περίπτωση να έχουν εκτεθεί έμμεσα ή άμεσα στον ιό της γρίππης των ορνίθων, ή στον ιό της γρίππης Α των υποκατηγοριών Η5 ή Η7.

δ) ως «αρμόδια αρχή» νοείται η αρχή που είναι αρμόδια κατά την έννοια του άρθρου 16 παρ. 5 του Μέρους Β του Π.Δ/τος 420/1993 (Α 179).

ε) ως «επίσημος Κτηνίατρος» νοείται ο κτηνίατρος, μόνιμος υπάλληλος του Υπουργείου Γεωργίας που ορίζεται από το διευθυντή της αρμόδιας νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρικής αρχής για την εφαρμογή των μέτρων του παρόντος.

Άρθρο 3

(Άρθρο 3 της οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

1. Την υπόνοια της ύπαρξης γρίππης των ορνίθων υποχρεούται ο καθένας να αναφέρει αμέσως στην πλησιέστερη αρμόδια κτηνιατρική Αρχή. Η δήλωση αυτή γίνεται εγγράφως ή – προφορικά οριζόμενου δι' αυτής του ονόματος του κατόχου και της επακριβούς διευθύνσεως αυτού.

2. Σε δήλωση υποχρεούνται να προβαίνουν πρωτίστως ο κάτοχος των πτηνών, ο επισκεφθείς αυτά κτηνίατρος, ο υπεύθυνος του εργαστηρίου στο οποίο πιθανόν διαγνώσθηκε η ασθένεια ή και κάθε άλλος που περιποιείται τα προσβεβλημένα ή ύποπτα προσβολής πτηνά.

3. Στην ως άνω δήλωση υποχρεούνται να προβαίνουν επίσης ο πλοίαρχος, ο προϊστάμενος αμαξοστοιχίας, ο πιλότος αεροπορικής πτήσης, ο οδηγός αυτοκινήτου ή κάθε πρόσωπο που μεταφέρει πτηνά.

Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1, η δήλωση των παραπάνω είναι δυνατόν να γίνεται προς τον λιμενάρχη, του πρώτου λιμένα προσορμίσσεως ή προς τον σταθμάρχη του πρώτου σιδηροδρομικού σταθμού, ή προς τον αερολιμενάρχη του πρώτου αερολιμένα προσγειώσεως ή προς την πλησιέστερη αστυνομική αρχή του τόπου διέλευσης του μεταφορικού μέσου, όπου και ακινητοποιείται, απαγορευμένης της εκφορτώσεως. Στην περίπτωση αυτή, οι ως άνω αναφερόμενοι ειδοποιούν πάραυτα την πλησιέστερη αρμόδια κτηνιατρική αρχή, σύμφωνα με την παρ. 1.

4. Η αρμόδια Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής του Υπουργείου Γεωργίας ενημερώνεται σχετικά σύμφωνα με το άρθρο 3 της απόφασης 329364/22.3.1994 «Κοινοποίηση των ασθενειών των ζώων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 82/894/ΕΟΚ» (Β 223).

5. Οι παραβάτες των παραγράφων 1, 2 και 3 τιμωρούνται σύμφωνα με τις προβλεπόμενες από το άρθρο 23 του Ν. 248/1914 (Α' 110), όπως αυτό ποσοτέθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 4085/1960 (Α' 110), διατάξεις.

Άρθρο 4

(Άρθρο 4 της οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

1. Όταν σε μία εκμετάλλευση υπάρχουν πουλερικά ύποπτα προσβολής από γρίπη των ορνίθων, η νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή αναθέτει σε επίσημο κτηνίατρο να θέσει σε εφαρμογή αμέσως τα επίσημα μέσα ανίχνευσης με σκοπό την επιβεβαίωση ή τη διάψευση της εμφάνισης της ασθένειας· ειδικότερα, λαμβάνει ή φροντίζει να ληφθούν τα απαραίτητα δείγματα για τις εργαστηριακές εξετάσεις.

2. Από τη στιγμή που θα κοινοποιηθεί η υποψία προσβολής, η νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή με απόφαση του προϊσταμένου αυτής ή του νόμιμου αναπληρωτή· του θέτει την εκμετάλλευση υπό επίσημη εποπτεία της, ειδικότερα δε απαιτεί:

α) να απογραφούν όλες οι κατηγορίες πουλερικών της εκμετάλλευσης, και να προσδιορισθούν για κάθε κατηγορία οι αριθμοί των νεκρών πουλερικών, των πουλερικών που παρουσιάζουν κλινικά συμπτώματα και των πουλερικών που δεν παρουσιάζουν συμπτώματα.

Η απογραφή πρέπει να ενημερώνεται, για να λαμβάνονται υπόψη οι γεννήσεις και οι θάνατοι πουλερικών κατά την περίοδο της ύπαρξης υπονοσίων· τα στοιχεία της απογραφής αυτής πρέπει να ενημερώνονται και να προσκομι-

ζονται όποτε ζητηθούν, και να μπορούν να ελέγχονται σε κάθε επίσκεψη.

β) να περιορισθούν όλα τα πουλερικά της εκμετάλλευσης στους χώρους στέγασής τους ή σε οποιοδήποτε άλλο χώρο επιτρέπει την απομόνωσή τους, ώστε να μην έρχονται σε επαφή με άλλα πουλερικά.

γ) να απαγορευθούν οι μετακινήσεις πουλερικών από ή προς την εκμετάλλευση.

δ) να ζητείται εγγράφως η άδειά της για κάθε μετακίνηση:

– προσώπων, άλλων ζώων και οχημάτων από και προς την εκμετάλλευση,

– κρέατος ή πτωμάτων πουλερικών, ζωοτροφών, εργαλείων απορριμμάτων, περιττωμάτων, αχυροστρωμνής, κόπρου ή οποιωνδήποτε άλλων αντικειμένων που ενδέχεται να μεταδώσουν τη γρίπη των ορνίθων.

ε) να απαγορευθεί η έξοδος των αυγών από την εκμετάλλευση, με την εξαίρεση των αυγών που αποστέλλονται απ' ευθείας σε εγκεκριμένη εγκατάσταση για την παρασκευή ή/και την επεξεργασία προϊόντων αυγών, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 του Π.Δ. 443/1991 (Α' 163) και τα οποία μεταφέρονται σύμφωνα με άδεια που χορηγείται από την ίδια Αρχή.

Η άδεια αυτή πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις του παραρτήματος Ι του παρόντος διατάγματος.

στ) να χρησιμοποιούνται τα κατάλληλα μέσα απολύμανσης στις εισόδους και τις εξόδους των κτιρίων στέγασης πουλερικών και της ίδιας της εκμετάλλευσης.

ζ) να διεξαχθεί επιδημιολογική έρευνα σύμφωνα με το άρθρο 7 του παρόντος διατάγματος.

3. Έως ότου τεθούν σε ισχύ τα επίσημα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 2, ο ιδιοκτήτης ή ο κάτοχος εγκατάστασης εκτροφής πουλερικών, για τα οποία υπάρχει υποψία ότι έχουν προσβληθεί από την ασθένεια, λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα για να συμμορφωθεί προς τις διατάξεις της παραγράφου 2, με την εξαίρεση της περίπτωσης ζ).

4. Η νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή δύναται να εφαρμόσει οποιοδήποτε από τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 2 και σε άλλες εκμεταλλεύσεις εφόσον η θέση τους, η διαμόρφωση των χώρων τους, ή οι επαφές με την εκμετάλλευση για την οποία υπόσχει υποψία προσβολής, καθιστούν δυνατή την υπόνοια ενδεχόμενης μόλυνσης.

5. Τα μέτρα που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 αίρονται μόνον όταν ο επίσημος κτηνίατρος κρίνει, ότι δεν υπάρχει πλέον υποψία μόλυνσης από τη γρίπη των ορνίθων. Μετά από αιτιολογημένη έκθεσή του, εισηγείται την έκδοση σχετικής απόφασης άρσης των μέτρων από τον προϊστάμενο της νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρικής αρχής ή του νόμιμου αναπληρωτή του.

Άρθρο 5

(Άρθρο 5 της οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

1. Από τη στιγμή που θα επιβεβαιωθεί επίσημα η εμφάνιση της γρίππης των ορνίθων σε μία εκμετάλλευση, η νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή, με απόφαση του προϊσταμένου αυτής ή του νόμιμου αναπληρωτή του λαμβάνει, επιπλέον των μέτρων που απαριθμούνται στο άρθρο 4 παράγραφος 2, τα ακόλουθα μέτρα όπως ειδικότερα προβλέπονται στα άρθρα 6 έως και 24 του Β.Δ. της 26.3.1936 (Α' 174):

α) Όλα τα πουλερικά της εκμετάλλευσης θανατώνονται επιτόπου χωρίς χρονοτριβή. Καταστρέφονται τα πουλερικά που έχουν ψοφήσει ή θανατωθεί, καθώς και όλα τα αυγά. Οι ενέργειες αυτές πραγματοποιούνται κατά τρόπο που να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος εξάπλωσης της ασθένειας.

β) Όλα τα υλικά και απορρίματα, όπως οι ζωοτροφές, η αχυροστρωμή και η κόπρος, που ενδέχεται να έχουν μολυνθεί, καταστρέφονται ή υφίστανται κατάλληλη επεξεργασία· η επεξεργασία αυτή που πραγματοποιείται σύμφωνα με τις οδηγίες του επίσημου κτηνιάτρου, πρέπει να εξασφαλίζει την καταστροφή του ιού της γρίππης των ορνίθων που ενδεχόμενα υπάρχει.

γ) Εφόσον έχουν σφαγεί πουλερικά κατά τη διάρκεια της υποτιθέμενης περιόδου επώασης της νόσου, το κρέας των εν λόγω πουλερικών αναζητείται και καταστρέφεται στο μέτρο του δυνατού.

δ) Τα προς επώαση αυγά που γεννώνται κατά τη διάρκεια της υποθετικής περιόδου επώασης της νόσου και τα οποία έχουν εξαχθεί από την εκμετάλλευση αναζητούνται και καταστρέφονται· τα πουλερικά όμως τα οποία έχουν ήδη εκκολαφθεί από τα εν λόγω αυγά τίθενται υπό τον έλεγχο της αρμόδιας αρχής. Τα αυγά που προορίζονται για κατανάλωση, τα οποία γεννώνται κατά τη διάρκεια της υποθετικής περιόδου επώασης της νόσου και τα οποία έχουν εξαχθεί από την εκμετάλλευση αναζητούνται και καταστρέφονται εκτός αν προηγουμένως είχαν απολυμανθεί δεόντως.

ε) Μετά την εκτέλεση των εργασιών που αναφέρονται στις περιπτώσεις α) και β), τα κτίρια στέγασης των πουλερικών, οι γύρω χώροι, τα μεταφορικά μέσα και κάθε τι που ενδέχεται να έχει μολυνθεί, καθαρίζονται και απολυμαίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του παρόντος διατάγματος.

στ) Δεν επανεισάγονται στην εκμετάλλευση πουλερικά τουλάχιστον επί 21 ημέρες μετά την ολοκλήρωση των εργασιών που αναφέρονται στην περίπτωση ε).

ζ) Διεξάγεται επιδημιολογική έρευνα σύμφωνα με το άρθρο 7 του παρόντος.

2. Η νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή δύναται να εφαρμόζει τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 1 και σε άλλες εκμεταλλεύσεις, εφόσον η τοποθεσία τους, η διαμόρφωση των χώρων τους ή οι επαφές με την εκμετάλλευση, όπου διαπιστώθηκε η ασθένεια, δημιουργούν υποψίες ενδεχόμενης μόλυνσης.

Άρθρο 6

(Άρθρο 6 της οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

Στην περίπτωση εκμεταλλεύσεων που περιλαμβάνουν δύο ή περισσότερα χωριστά σμήνη πουλερικών, η νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή δύναται να παρεκκλίνει από τις απαιτήσεις του άρθρου 5 παρ. 1, όσον αφορά τα υγιή σμήνη πουλερικών μιας εκμετάλλευσης όπου έχει εμφανισθεί η ασθένεια, υπό τον όρο ότι ο επίσημος κτηνίατρος στην αιτιολογημένη έκθεσή του βεβαιώνει ότι οι δραστηριότητες που αναπτύχθηκαν στις εν λόγω μονάδες είναι τέτοιου είδους, ώστε υπάρχει πλήρης διαχωρισμός όσον αφορά τη στέγαση, τη φύλαξη, τη σίτιση και ο ιός δεν δύναται να εξαπλωθεί από το ένα σμήνος στο άλλο.

Η ως άνω παρέκκλιση πρέπει να πληροί τα κριτήρια που θεσπίζονται με την κοινωτική διαδικασία του άρθρου 21 της οδηγίας 92/40/ΕΟΚ και ανακοινώνονται με εγκυ-

κλίους της αρμόδιας Γενικής Δ/σης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Γεωργίας.

Άρθρο 7

(Άρθρο 7 της οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

1. Η επιδημιολογική έρευνα αφορά:

α) τη διάρκεια της περιόδου, κατά την οποία ενδέχεται να υπήρχε η γρίπη των ορνίθων στην εκμετάλλευση.

β) την πιθανή προέλευση της γρίππης των ορνίθων στην εκμετάλλευση και τον εντοπισμό άλλων εκμεταλλεύσεων, στις οποίες βρίσκονται πουλερικά που πιθανόν να έχουν προσβληθεί ή μολυνθεί από την ίδια πηγή,

γ) τις μετακινήσεις προσώπων, πουλερικών ή άλλων ζώων, οχημάτων, αυτών, κρέατος και πτωμάτων, καθώς και οποιωνδήποτε εργαλείων ή ουσιών που ενδεχομένως έχουν μεταφέρει τον ιό της γρίππης των ορνίθων από ή προς την εν λόγω εκμετάλλευση.

2. Για τον πλήρη συντονισμό όλων των μέτρων που απαιτούνται για την εξασφάλιση της εκρίζωσης της γρίππης των ορνίθων το ταχύτερο δυνατόν, και για τους σκοπούς της διεξαγωγής της επιδημιολογικής έρευνας, συνιστάται Ομάδα Αντιμετώπισης Κρίσης. Η σύνθεση της ομάδας καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 8

(Άρθρο 8 της Οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

1. Εφόσον ο επίσημος κτηνίατρος πιστεύει βάσιμα ότι τα πουλερικά μιας εκμετάλλευσης ενδέχεται να έχουν μολυνθεί λόγω της μετακίνησης προσώπων, ζώων και οχημάτων ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, με αιτιολογημένη έκθεσή του εισηγείται την έκδοση απόφασης από τον προϊστάμενο της νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρικής αρχής, ή το νόμιμο αναπληρωτή του, με την οποία η συγκεκριμένη εκμετάλλευση τίθεται υπό επίσημο έλεγχο σύμφωνα με την παράγραφο 2.

2. Σκοπός του επίσημου ελέγχου είναι ο άμεσος εντοπισμός κάθε υποψίας μόλυνσης από γρίπη των ορνίθων, η απογραφή των πουλερικών και ο έλεγχος των μετακινήσεών τους, καθώς και η ανάληψη, ενδεχομένως, της δράσης που προβλέπεται στην παράγραφο 3.

3. Εφόσον μία εκμετάλλευση έχει τεθεί υπό επίσημο έλεγχο, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2, η αρμόδια νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή απαγορεύει την έξοδο πουλερικών από την εκμετάλλευση με την εξαίρεση της απευθείας μεταφοράς των πουλερικών σε σφαγείο υπό επίσημη εποπτεία με σκοπό την άμεση σφαγή, πριν από τη χορήγηση της εν λόγω άδειας, ο επίσημος κτηνίατρος πραγματοποιεί κλινική εξέταση των πουλερικών, ώστε να μπορεί να αποκλειστεί η παρουσία της γρίππης των ορνίθων στην εκμετάλλευση. Οι περιορισμοί των μετακινήσεων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο επιβάλλονται για περίοδο 21 ημερών από την τελευταία ημέρα πιθανής μόλυνσης. Εν τούτοις οι περιορισμοί αυτοί πρέπει να εφαρμόζονται για περίοδο 7 ημερών τουλάχιστον.

4. Στις περιπτώσεις που θεωρεί ότι οι συνθήκες το επιτρέπουν, η αρμόδια νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή δύναται να περιορίσει τα μέτρα που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, σε ένα μόνο τμήμα της εκμετάλλευσης και στα πουλερικά που περιλαμβάνει, υπό τον όρο ότι τα εν λόγω πουλερικά έχουν στεγαστεί στο εν λόγω τμήμα της

εκμετάλλευσης, έχουν φυλαχθεί και σιτισθεί εντελώς χωριστά και από ιδιαίτερο προσωπικό.

Άρθρο 9

(Άρθρο 9 της οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

1. Από τη στιγμή που θα επιβεβαιωθεί επίσημα η διάγνωση της γρίππης των ορνίθων, η αρμόδια νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή οριοθετεί γύρω από τη μολυσμένη εκμετάλλευση προστατευτική ζώνη ακτίνας τουλάχιστον τριών χιλιομέτρων, η οποία περιλαμβάνεται σε μία ζώνη επίβλεψης ακτίνας τουλάχιστον δέκα χιλιομέτρων. Για την οριοθέτηση των εν λόγω ζωνών λαμβάνονται υπόψη οι γεωγραφικοί, διοικητικοί, οικολογικοί και επιζωοτιολογικοί παράγοντες που συνδέονται με τη γρίπη των ορνίθων, καθώς και οι διαρθρώσεις ελέγχου.

2. Τα μέτρα που εφαρμόζονται στην προστατευτική ζώνη περιλαμβάνουν:

α) τον εντοπισμό όλων των εκμεταλλεύσεων που έχουν πουλερικά εντός της ζώνης,

β) περιοδικές επισκέψεις σε όλες τις εκμεταλλεύσεις που έχουν πουλερικά, κλινική εξέταση των πουλερικών αυτών συμπεριλαμβανομένης, εάν παραστεί ανάγκη, της συλλογής δειγμάτων για εργαστηριακές εξετάσεις και τήρηση αρχείου, όσον αφορά τις επισκέψεις και τις σχετικές παρατηρήσεις,

γ) τη διατήρηση όλων των πουλερικών στους χώρους στέγασής τους ή σε οποιονδήποτε άλλο χώρο, όπου είναι δυνατόν να απομονωθούν,

δ) τη χρησιμοποίηση κατάλληλων μέσων για την απολύμανση στις εισόδους και τις εξόδους των εκμεταλλεύσεων,

ε) τον έλεγχο των μετακινήσεων ατόμων που έρχονται σε επαφή με πουλερικά, πτώματα πουλερικών και αυγά καθώς και τον έλεγχο των οχημάτων, που μεταφέρουν πουλερικά, πτώματα πουλερικών και αυγά εντός της ζώνης· απαγορεύεται η μεταφορά πουλερικών, εκτός αν πρόκειται για διαμετακόμιση μέσω των μεγάλων οδών ή σιδηροδρομικών αξόνων,

στ) την απαγόρευση της εξόδου πουλερικών και αυγών προς επώαση από την εκμετάλλευση στην οποία φυλάσσονται, με εξαίρεση την περίπτωση, κατά την οποία η αρμόδια κτηνιατρική αρχή της παραγράφου 1 έχει επιτρέψει τη μεταφορά:

i) πουλερικών για άμεση σφαγή σε σφαγείο που βρίσκεται κατά προτίμηση στη μολυσμένη περιοχή ή, εφόσον τούτο δεν είναι δυνατόν, σε σφαγείο εκτός της περιοχής αυτής, το οποίο ορίζεται, εφόσον απαιτείται, σε συνεργασία με τη νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή όπου βρίσκεται το σφαγείο. Στο κρέας των πουλερικών αυτών θα πρέπει να τίθεται το ειδικό σήμα καταλληλότητας που προβλέπεται στο άρθρο 5 παρ. 1 του Π.Δ/τος 85/1994 (Α' 64).

ii) νεοσσών μιας ημέρας ή νεαρών ορνίθων σε ηλικία ωοτοκίας, σε εκμετάλλευση, η οποία βρίσκεται εντός της ζώνης επίβλεψης και στην οποία δεν υπάρχουν άλλα πουλερικά. Η εν λόγω εκμετάλλευση πρέπει να τίθεται υπό επίσημο έλεγχο, όπως προβλέπεται στο άρθρο 8 παράγραφος 2.

iii) αυγών προς επώαση σε εκκολαπτήριο, το οποίο ορίζεται από την ίδια αρχή.

Τα αυγά και οι συσκευασίες τους πρέπει να απολυμαίνονται πριν από την αποστολή τους.

Οι μετακινήσεις που προβλέπονται στις περιπτώσεις α), β) και γ) πρέπει να πραγματοποιούνται με απευθείας μεταφορά και υπό επίσημο έλεγχο. Επιτρέπονται μόνο μετά από υγειονομική επιθεώρηση της εκμετάλλευσης από τον επίσημο κτηνίατρο. Τα χρησιμοποιούμενα μεταφορικά μέσα πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται πριν και μετά από τη χρήση.

ζ) την απαγόρευση της μεταφοράς ή της διασκόρπισης, άνευ άδειας, μεταχειρισμένων στρωμών και κόπρου πουλερικών,

η) την απαγόρευση της διεξαγωγής ζωοπανηγύρεων, αγορών, εκθέσεων και άλλων συγκεντρώσεων πουλερικών ή άλλων πτηνών.

3. Τα μέτρα που εφαρμόζονται στην προστατευτική ζώνη ισχύουν τουλάχιστον επί 21 ημέρες μετά την πραγματοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 11, των προκαταρκτικών ενεργειών καθαρισμού και απολύμανσης στις μολυσμένες εκμεταλλεύσεις. Η προστατευτική ζώνη θα αποτελεί στην περίπτωση αυτή τμήμα της ζώνης επίβλεψης.

4. Τα μέτρα που εφαρμόζονται στη ζώνη επίβλεψης περιλαμβάνουν:

α) τον εντοπισμό όλων των εκμεταλλεύσεων που έχουν πουλερικά εντός της ζώνης·

β) τον έλεγχο των μετακινήσεων πουλερικών και αυγών προς επώαση εντός της ζώνης·

γ) την απαγόρευση της μετακίνησης πουλερικών εκτός της ζώνης κατά τις πρώτες 15 ημέρες, εκτός αν πρόκειται για άμεση μεταφορά σε σφαγείο που βρίσκεται εκτός της ζώνης επίβλεψης και έχει ορισθεί από την αρμόδια νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή.

Στο κρέας των πουλερικών αυτών πρέπει να τίθεται το ειδικό υγειονομικό σήμα καταλληλότητας που προβλέπεται στο άρθρο 5 του Π.Δ/τος 85/1994 (Α' 64).

δ) την απαγόρευση της μετακίνησης αυγών προς επώαση από τη ζώνη επίβλεψης, με εξαίρεση τη μεταφορά σε εκκολαπτήριο που έχει ορισθεί από την αρμόδια νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή. Πριν από την αποστολή τους, τα αυγά και οι συσκευασίες τους θα πρέπει να απολυμαίνονται.

ε) την απαγόρευση της μεταφοράς μεταχειρισμένων στρωμών και κόπρου πουλερικών

στ) την απαγόρευση της διεξαγωγής ζωοπανηγύρεων, αγορών, εκθέσεων και άλλων συγκεντρώσεων, πουλερικών και άλλων πτηνών

ζ) με την επικύρωση των όσων προβλέπονται στις περιπτώσεις α) και β) την απαγόρευση της μεταφοράς πουλερικών, με εξαίρεση την περίπτωση διέλευσής τους μέσω μεγάλων οδών ή σιδηροδρομικών αξόνων.

5. Τα μέτρα που εφαρμόζονται στη ζώνη επίβλεψης θα ισχύουν τουλάχιστον επί τριάντα ημέρες μετά την έκταση σύμφωνα με το άρθρο 11 των προκαταρκτικών ενεργειών καθαρισμού και απολύμανσης στη μολυσμένη εκμετάλλευση.

6. Σε περίπτωση που οι ζώνες εκτείνονται στο έδαφος περισσότερων νομών ή σε περίπτωση γενικευμένης επιζωοτίας, με απόφαση της Γενικής Δ/σης Κτηνιατρικής οριοθετούνται οι ζώνες που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Η άρση των μέτρων γίνεται με τις ίδιες διοικητικές ενέργειες, με τις οποίες επιβλήθηκαν.

Άρθρο 10

(Άρθρο 10 της οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

1. Για την εκ των υστέρων παρακολούθηση των μετακινήσεων αυγών και πουλερικών που έγιναν κατά παρέκκλιση των άρθρων 5, 6 και 9 η νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή της εκμετάλλευσης προορισμού εφαρμόζει τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 8 του παρόντος διατάγματος.

2. Ο ιδιοκτήτης ή κάτοχος των πουλερικών υποχρεούται να παρέχει σε κάθε αίτηση της αρμόδιας νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρικής αρχής, τις πληροφορίες που αφορούν τα πουλερικά και τα αυγά που εισέρχονται ή εξέρχονται από την εκμετάλλευσή του.

3. Όλα τα πρόσωπα που ασχολούνται με τη μεταφορά ή το εμπόριο πουλερικών ή αυγών υποχρεούνται να παρέχουν στην αρμόδια νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή τις πληροφορίες που αφορούν τις μετακινήσεις πουλερικών και αυγών, τα οποία έχουν αποτελέσει αντικείμενο μεταφοράς ή εμπορίας και να προσκομίζουν όλα τα σχετικά με τις εν λόγω πληροφορίες στοιχεία.

Άρθρο 11

(Άρθρο 11 της Οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

1. Οι απολυμαντικές ουσίες που χρησιμοποιούνται καθώς και οι συγκεντρώσεις τους πρέπει να είναι επίσημα εγκεκριμένες από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ.) και κατάλληλες για τους σκοπούς του παρόντος.

2. Οι δραστηριότητες καθαρισμού και απολύμανσης πρέπει να πραγματοποιούνται υπό επίσημο έλεγχο σύμφωνα:

α) με τις οδηγίες του επίσημου κτηνιάτρου

β) με την προβλεπόμενη στο παράρτημα II διαδικασία καθαρισμού και απολύμανσης μιας μολυσμένης εκμετάλλευσης.

Άρθρο 12

(Άρθρο 12 της Οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

Η λήψη δειγμάτων και οι εργαστηριακές δοκιμές για την ανίχνευση του ιού της γρίππης των ορνίθων πραγματοποιούνται σύμφωνα με το παράρτημα III.

Άρθρο 13

(Άρθρο 13 της Οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

Η αρμόδια νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο, ώστε να ενημερώνονται οι κάτοικοι των ζωνών πρόστασις και επίβλεψης για τους ισχύοντες περιορισμούς και να λαμβάνονται τα επιβαλλόμενα μέτρα για την ορθή εφαρμογή αυτών των μέτρων. Τα αναγκαία αυτά μέτρα προβλέπονται στα άρθρα 45 έως και 53 του Β.Δ. της 26.3.1936 (Α' 174).

Άρθρο 14

(Άρθρο 14 της Οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

1. Το Ινστιτούτο Λοιμωδών και Παρασιτικών νοσημάτων Θεσσαλονίκης ορίζεται ως εθνικό εργαστήριο αναφοράς για τη γρίπη των ορνίθων. Τα αντίστοιχα εργαστήρια αναφοράς των άλλων κρατών μελών απαριθμούνται στο αρ-

θρο 21 Παράρτημα IV.

Το εργαστήριο αναφοράς:

α) πρέπει να διαθέτει εγκαταστάσεις και ειδικευμένο προσωπικό που να επιτρέπουν την αξιολόγηση των παθογενετικών χαρακτηριστικών των απομονωμένων ιών της γρίππης των ορνίθων, σύμφωνα με το παράρτημα III κεφάλαιο 7, και την ταυτοποίηση των ιών της γρίππης Α των υποκατηγοριών H5 και H7.

β) πρέπει να είναι σε θέση να ελέγχει πόσο τα εγκεκριμένα εμβόλια είναι σύμφωνα με τις προδιαγραφές που καθορίζονται στην άδεια κυκλοφορίας στην αγορά.

2. Το εθνικό εργαστήριο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 είναι υπεύθυνο για το συντονισμό των κανόνων και των μεθόδων διάγνωσης, τη χρήση των αντιδραστικών και τις δοκιμασίες των εμβολίων.

3. Το εθνικό εργαστήριο που αναφέρεται στην παράγραφο 1, είναι υπεύθυνο για το συντονισμό των κανόνων και των διαγνωστικών μεθόδων που έχουν καθοριστεί σε κάθε διαγνωστικό εργαστήριο για τη γρίπη των ορνίθων στην επικράτεια.

Προς αυτό το σκοπό:

α) δύναται να παρέχει διαγνωστικά αντιδραστήρια στα περιφερειακά εργαστήρια,

β) ελέγχει την ποιότητα όλων των διαγνωστικών αντιδραστηρίων που χρησιμοποιούνται στη χώρα,

γ) διενεργεί περιοδικούς συγκριτικούς ελέγχους,

δ) διατηρεί απομονώσεις ιών της γρίππης των ορνίθων που προέρχονται από επαληθευμένα περιστατικά στη χώρα,

ε) εξασφαλίζει την επαλήθευση των θετικών αποτελεσμάτων που έχουν παρατηρηθεί στα περιφερειακά διαγνωστικά εργαστήρια.

4. Το εθνικό εργαστήριο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου συνεργάζεται με το κοινοτικό εργαστήριο αναφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 15.

Άρθρο 15

(Άρθρο 15 της Οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

Το κοινοτικό εργαστήριο αναφοράς για τη γρίπη των ορνίθων ορίζεται στο παράρτημα V του παρόντος διατάγματος, καθώς και οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντά του.

Άρθρο 16

(Άρθρο 16 της Οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

Ο εμβολιασμός κατά της γρίππης των ορνίθων με εμβόλια επίσημα εγκεκριμένα, είναι δυνατόν να πραγματοποιείται μόνο ως συμπλήρωμα των μέτρων ελέγχου που λαμβάνονται κατά την περίοδο εμφάνισης της ασθένειας και σύμφωνα με τις ακόλουθες διατάξεις:

1. Η απόφαση για τη χρησιμοποίηση εμβολιασμού ως συμπληρώματος των μέτρων ελέγχου λαμβάνεται από την Επιτροπή, μετά από αίτηση της αρμόδιας Γενικής Δ/νσης.

Για την απόφαση αυτή λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια:

α) η συγκέντρωση των πουλερικών στην περιοχή που έχει πληγεί,

β) τα χαρακτηριστικά και η σύνθεση κάθε εμβολίου που χρησιμοποιείται,

γ) οι διαδικασίες ελέγχου της διανομής, της αποθήκευσης και της χρήσης των εμβολίων,

δ) τα είδη και οι κατηγορίες των πουλερικών που ενδέχεται ή πρόκειται να υποβληθούν σε εμβολιασμό,

ε) οι περιοχές στις οποίες ενδέχεται ή πρόκειται να πραγματοποιηθεί εμβολιασμός.

Κατά παρέκκλιση του πρώτου εδαφίου, με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας είναι δυνατόν να επιτραπεί η διενέργεια εκτάκτου εμβολιασμού, γύρω από την εστία της νόσου, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θίγονται τα βασικά συμφέροντα της Κοινότητας. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται προηγουμένως στην Επιτροπή της Ε.Ε. από την αρμόδια Κεντρική Δ/νση Κτηνιατρικής του Υπουργείου Γεωργίας και επανεξετάζεται αμέσως σύμφωνα με την κοινοτική διαδικασία του άρθρου 21 της οδηγίας 92/40/ΕΟΚ.

2. Όταν επιτρέπεται, σύμφωνα με την παράγραφο 1 η διενέργεια επείγοντος εμβολιασμού σε μία περιορισμένη περιοχή, το καθεστώς του υπολοίπου εδάφους της χώρας δεν θίγεται, εφόσον τα μέτρα ακινητοποίησης των εμβολιασθέντων πτηνών είναι αποτελεσματικά για μία καθορισμένη περίοδο.

Άρθρο 17

(Άρθρο 17 της Οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

1. Η αρμόδια Κεντρική Διεύθυνση Κτηνιατρικής του Υπουργείου Γεωργίας καταρτίζει σχέδιο επείγουσας επέμβασης, στο οποίο διευκρινίζονται τα εθνικά μέτρα, τα οποία πρέπει να εφαρμόζονται σε περίπτωση εμφάνισης κρούσματος της γρίπης των ορνίθων.

Με το σχέδιο αυτό εξασφαλίζεται πρόσβαση στις εγκαταστάσεις, στον εξοπλισμό, στο προσωπικό και όποιο άλλο κατάλληλο υλικό είναι αναγκαίο για την ταχεία και αποτελεσματική εκρίζωση των κρουσμάτων.

2. Τα κριτήρια που εφαρμόζονται για την κατάρτιση του σχεδίου αυτού περιέχονται στο παράρτημα VI του παρόντος.

3. Το σχέδιο που καταρτίζεται σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στο παράρτημα VI του παρόντος υποβάλλεται στην Επιτροπή της Ε.Ε. από την αρμόδια Κεντρική Διεύθυνση κτηνιατρικής του Υπουργείου Γεωργίας.

4. Το σχέδιο που υποβάλλεται σύμφωνα με την παράγρ. 3 και εγκρίνεται σύμφωνα με την κοινοτική διαδικασία του άρθρου 21 της οδηγίας 92/40/ΕΟΚ, τίθεται σε εφαρμογή με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5. Το σχέδιο που καταρτίζεται σύμφωνα με τις παραπάνω παραγράφους και έχει εγκριθεί σύμφωνα με την παρ. 4 είναι δυνατόν να τροποποιείται ή να συμπληρώνεται με τις ίδιες διαδικασίες.

Άρθρο 18

(Άρθρο 18 της Οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

Εφόσον παρίσταται ανάγκη, οι αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές του Υπουργείου Γεωργίας, παρέχουν κάθε αναγκαία συνδρομή στους πραγματογνώμονες της Επιτροπής της Ε.Ε. που πραγματοποιούν επιτόπιους ελέγχους στη χώρα σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος διατάγματος, για την εκπλήρωση της αποστολής τους.

Η αρμόδια Κεντρική Δ/νση Κτηνιατρικής του Υπουργείου Γεωργίας ενημερώνεται για τα αποτελέσματα των πραγματοποιηθέντων ελέγχων και λαμβάνει τα μέτρα που κρίνονται αναγκαία.

Άρθρο 19

(Παράρτηματα I, II, III, IV, V και VI της Οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

Παρατίθενται κατωτέρω τα παραρτήματα I, II, III, IV, V και VI, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος Δ/τος και έχουν ως ακολούθως:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

ΑΔΕΙΑ ΕΞΑΓΩΓΗΣ ΑΥΓΩΝ ΑΠΟ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΗ ΣΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΠΑΡ. 2, ΣΗΜΕΙΟ Ε) ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ

Η άδεια που χορηγεί η αρμόδια αρχή προκειμένου να μεταφερθούν αυγά από μία ύποπτη εκμετάλλευση, υποκείμενη στις διατάξεις του άρθρου 4 παράγραφος 2, σημείο ε) προς επιχείρηση εγκεκριμένη για την παρασκευή και την επεξεργασία ωοσκευασμάτων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 1 του Π.Δ. 443/91 (ΦΕΚ Α' 163), εφεξής αποκαλούμενη «η εγκεκριμένη εγκατάσταση», οφείλει να τηρεί τους εξής όρους:

1. για να μπορούν να βγουν από την ύποπτη εκμετάλλευση, τα αυγά πρέπει:

α) να πληρούν τις απαιτήσεις του κεφαλαίου IV του Παραρτήματος του Π.Δ. 443/1991.

β) να αποστέλλονται από την ύποπτη εκμετάλλευση κατευθείαν στην εγκεκριμένη εγκατάσταση κάθε αποστολή πρέπει να σφραγίζεται πριν ξεκινήσει από τον επίσημο κτηνίατρο της ύποπτης εκμετάλλευσης και να παραμένει σφραγισμένη καθ'όλη τη διάρκεια της μεταφοράς μέχρι την εγκεκριμένη εγκατάσταση.

2. Ο επίσημος κτηνίατρος της ύποπτης εκμετάλλευσης πληροφορεί την αρμόδια αρχή της εγκεκριμένης εγκατάστασης για την πρόθεση να της αποσταλούν αυγά.

3. Η αρμόδια αρχή η υπεύθυνη για την εγκεκριμένη εγκατάσταση βεβαιώνει ότι:

α) τα αναφερόμενα στο σημείο 1β) αυγά θα παραμείνουν απομονωμένα από τα άλλα αυγά, αφότου φτάσουν στην εγκατάσταση και μέχρις ότου υποστούν επεξεργασία.

β) τα τσόφλια των αυγών αυτών θα θεωρούνται υλικό υψηλού κινδύνου σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 του Π.Δ/τος 243/93 (Α' 107) και θα υφίστανται επεξεργασία σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κεφαλαίου II του ίδιου διατάγματος.

γ) τα υλικά συσκευασίας, τα μεταφορικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για τη μεταφορά των αναφερομένων στο σημείο 1β) αυγών και όλα τα μέρη με τα οποία ήρθαν σε επαφή τα αυγά πρέπει να καθαριστούν και να απολυμανθούν κατά τρόπον ώστε να καταστραφεί κάθε ιός της γρίπης των ορνίθων.

δ) ο επίσημος κτηνίατρος της ύποπτης εκμετάλλευσης ενημερώνεται για κάθε αποστολή επεξεργασμένων αυγών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗΣ ΜΟΛΥΣΜΕΝΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

I. Προκαταρκτικός καθαρισμός και απολύμανση

α) Αμέσως μόλις τα σφάγια των πουλερικών απομακρυνθούν για καταστροφή, τα μέρη των εγκαταστάσεων στα οποία στεγάζονται τα πουλερικά, καθώς και κάθε μέ-

ρος του κτιρίου, χώρου κλπ, το οποίο μολύνθηκε κατά τη σφαγή ή κατά την εξέταση μετά τη σφαγή, πρέπει να ψεκάζεται με απολυμαντικό εγκεκριμένο σύμφωνα με το άρθρο 11 του παρόντος διατάγματος.

β) Κάθε ιστός πουλερικού ή αυγού που ενδέχεται να έχει μολύνει τα κτίρια, τους χώρους, τα εργαλεία κ.λπ. πρέπει να συλλέγεται προσεκτικά και να καταστρέφεται μαζί με τα σφάγια.

γ) Το χρησιμοποιούμενο απολυμαντικό πρέπει να παραμένει στην απολυμαινόμενη επιφάνεια επί 24 τουλάχιστον ώρες.

II. Τελικός καθαρισμός και απολύμανση.

α) Το λίπος και οι ακαθαρσίες πρέπει να αφαιρούνται από όλες τις επιφάνειες με ένα κατάλληλο απολιπαντικό, στη συνέχεια δε οι επιφάνειες πρέπει να πλένονται με νερό.

β) Μετά το πλύσιμο με νερό, σύμφωνα με το σημείο α), πραγματοποιείται περαιτέρω ψεκασμός με απολυμαντικό.

γ) Μετά από επτά ημέρες, οι εγκαταστάσεις καθαρίζονται με απολιπαντικό, ξεπλένονται με κρύο νερό, ψεκάζονται με απολυμαντικό και ξεπλένονται πάλι με νερό.

δ) Οι μεταχειρισμένες στρωμένες και η κόπρος πρέπει να υφίστανται επεξεργασία ικανή να σκοτώσει τον ιό, η οποία πρέπει να περιλαμβάνει μία από τις μεθόδους :

i) αποτέφρωση ή κατεργασία με ατμό σε θερμοκρασία 70°C,

ii) παράχωμα σε βάθος τέτοιο, ώστε να μην μπορούν να τα φτάσουν τρωκτικά και αγριοπούλια,

iii) στοίβαγμα και ύγρανση (για τη διευκόλυνση της ζύμωσης, αν χρειάζεται), σκέπασμα για τη διατήρηση της θερμότητας ώστε να επιτυγχάνεται θερμοκρασία 20°C και παραμονή κάτω από σκέπασμα επί 42 ημέρες κατά τρόπον, ώστε να μη μπορούν να τα φτάσουν τρωκτικά και αγριοπούλια.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΤΗΣ ΓΡΙΠΠΗΣ ΤΩΝ ΟΡΝΙΘΩΝ

Οι ακόλουθες μέθοδοι απομόνωσης και χαρακτηρισμού των ιών της γρίππης των ορνίθων, πρέπει να θεωρούνται ως γενικές κατευθυντήριες γραμμές και ως τα ελάχιστα που πρέπει να εφαρμόζονται για τη διάγνωση της ασθένειας.

Για τους σκοπούς των διαγνωστικών μεθόδων για την επιβεβαίωση και τη διαφορετική διάγνωση της γρίππης των ορνίθων ισχύει ο ακόλουθος ορισμός:

Ως «γρίπη των ορνίθων» νοείται η μολυσματική νόσος των πουλερικών, η οποία προξενείται από οποιονδήποτε ιό της γρίππης Α και η οποία εμφανίζει ενδοφλέβιο δείκτη παθογενετικότητας μεγαλύτερο από 1,2 για κοτόπουλα ηλικίας έξι εβδομάδων, η κάθε μόλυνση από τους ιούς της γρίππης Α των υποτύπων H5 ή H7, για την οποία ο καθορισμός αλληλουχίας νουκλεοτιδίων έχει καταδείξει την παρουσία πολλαπλών βασικών αμινοξέων στο σημείο αλάκωσης της αιματοσυγκόλλητης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Δειγματοληψία και επεξεργασία των δειγμάτων

1. Δείγματα

Επιχρίσματα κλοάκης (αμάρας) (ή κόπρανα) και επιχρίσματα τραχείας από άρρωστα πτηνά, κόπρανα ή περιεχόμενο φανερά προσβεβλημένων οργάνων (έντερα, εγκέφαλος, τραχεία, πνεύμονες, ήπαρ, σπλήνα και άλλα) προερχομένων από πρόσφατα θανόντα πτηνά.

2. Επεξεργασία των δειγμάτων

Τα όργανα και οι ιστοί που αναφέρονται στην παρ. 1, δύνανται να ομαδοποιούνται, αλλά είναι απαραίτητη η χωριστή επεξεργασία του κοπρανώδους υλικού. Τα επιχρίσματα πρέπει να τοποθετούνται σε επαρκή ποσότητα αντιβιοτικού μέσου ώστε να εξασφαλίζεται η πλήρης βύθισή τους. Τα δείγματα κοπράνων και τα όργανα πρέπει να ομογενοποιούνται (σε κλειστό αναμεικτήρα ή με χρήση γουδιού και αποστειρωμένης άμμου) σε αντιβιοτικό μέσο και να γίνονται αιωρήματα 10–20% W/V στο μέσο. Τα αιωρήματα πρέπει να αφήνονται περίπου δύο ώρες σε θερμοκρασία δωματίου (ή επί μεγαλύτερες περιόδους στους 4°C) και εν συνεχεία να διαυγάζονται με φυγοκέντρηση (π.χ. 800 έως 1000 G επί 10 λεπτά).

3. Αντιβιοτικό περιβάλλον

Διάφορα εργαστήρια έχουν χρησιμοποιήσει με επιτυχία διάφορους τύπους αντιβιοτικού περιβάλλοντος και τα εθνικά εργαστήρια θα είναι σε θέση να παρέχουν συμβουλές για κάθε περίπτωση. Για τα δείγματα κοπράνων απαιτούνται υψηλές συγκεντρώσεις αντιβιοτικών και ένα τυπικό μείγμα είναι :

10.000 μονάδες/ML πενικιλίνης, 10 MG/ML στρεπτομυκίνης, 0,25 MG/ML γενταμυκίνης και 5000 μονάδες/ML μυκοστατίνης σε ρυθμιστικό διάλυμα με φωσφορικά ιόντα (PBS). Οι εν λόγω τιμές δύνανται να είναι πέντε φορές χαμηλότερες για τους ιστούς και τα αποξέσματα της τραχείας. Για τον έλεγχο των CHLAMYDIA επιτρέπεται η προσθήκη 50 MG/ML οξυτετρακυκλίνης. Κατά την παρασκευή του περιβάλλοντος είναι απαραίτητο να ελέγχεται το PH μετά την προσθήκη αντιβιοτικών και να γίνεται η κατάλληλη προσαρμογή, ώστε να λαμβάνεται PH μεταξύ 7,0 και 7,4.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Απομόνωση του ιού

Απομόνωση του ιού στα γονιμοποιημένα αυγά πτηνών

Ενοφθαλμίζονται μεταξύ 0,1 και 0,2 ML διαυγασθείσας επιπλέουσας στοιβάδας στον αλλαντοειδή θύλακα καθενός από τέσσερα τουλάχιστον γονιμοποιημένα αυγά πτηνών, που έχουν επωασθεί επί 8 έως 10 ημέρες. Θεωρητικά, τα αυγά αυτά θα πρέπει να προέρχονται από σμήνος EOPS (απαλλαγμένο από ειδικούς παθογόνους οργανισμούς), εάν όμως τούτο δεν είναι δυνατόν, επιτρέπεται η χρησιμοποίηση αυγών που προέρχονται από σμήνος αναγνωρισμένο ως απαλλαγμένο από αντισώματα του ιού της γρίππης των ορνίθων. Τα ενοφθαλμισθέντα αυγά διατηρούνται σε θερμοκρασία 37° C και παρακολουθούνται σε καθημερινή βάση. Σταδιακά, τα αυγά που περιέχουν νεκρά ή θνησιγενή έμβρυα και όλα τα αυγά που εναπομένουν έξι ημέρες μετά τον ενοφθαλμισμό θα πρέπει να τίθενται σε ψύξη, σε θερμοκρασία 4° C, και να αποτελούν το αντικείμενο έρευνας αιματοσυγκόλλησης με βάση το υγρό

του αλλαντοειδούς θύλακα/αμνίου. Εάν δεν υπάρχει αιματοσυγκολλητίνη, επαναλαμβάνεται η ίδια διαδικασία χρησιμοποιώντας μη διαλυμένο υγρό του αλλαντοειδούς θύλακα/αμνίου.

Εφόσον υπάρχει αιματοσυγκολλητίνη, θα πρέπει να εξακριβώνεται με καλλιέργεια η απουσία βακτηρίων. Αν υπάρχουν βακτήρια, επιτρέπεται να διαχετεύονται τα υγρά μέσα από μεμβρανώδη ηθμό 450 NM, να προστίθεται ένα συμπλήρωμα αντιβιοτικών και να ενοφθαλμίζονται τα γονιμοποιημένα αυγά, κατά τον τρόπο που περιγράφεται ανωτέρω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Διαφορική διάγνωση

1. Προκαταρκτική διαφοροποίηση

Δεδομένου ότι είναι σημαντικό να μπορούν να εφαρμοσθούν το συντομότερο δυνατόν προσωρινά μετρά καταπολέμησης της γρίπης των ορνίθων με στόχο τον περιορισμό της εξάπλωσης του ιού, τα περιφερειακά εργαστήρια πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν κάθε απομονωμένο αιμοσυγκολλητικό ιό ως ιό γρίπης των υποτύπων H5 ή H7 επιπλέον του ιού της νόσου του NEWCASTLE. Επομένως, τα υγρά που εμφανίζουν αιμοσυγκόλληση πρέπει να χρησιμοποιούνται σε δοκιμασία αιμοσυγκόλλησης, όπως περιγράφεται στα κεφάλαια 5 και 6.

Η θετική αναστολή, δηλαδή 2⁴ ή περισσότερο, με πολυκλωνικό αντιγόνο ειδικό για τους ιούς των υποκατηγοριών H5 ή H7 της γρίπης Α με γνωστό τίτλο 2⁹, θα χρησιμεύει ως προκαταρκτική αναγνώριση που θα επέτρεπε την επιβολή προσωρινών μέτρων ελέγχου.

2. Επαληθευτική αναγνώριση

Επειδή οι ιοί της γρίπης εμφανίζουν δεκατρείς υποτύπους αιματοσυγκολλητίνης και εννέα υποτύπους νευραμινιδάσης και καθένας απ' αυτούς παρουσιάζει παραλλαγές, δεν είναι εφικτό ούτε σκόπιμο από πλευράς κόστους να διατηρεί το εθνικό εργαστήριο αντιορούς, οι οποίοι θα επέτρεπαν πλήρη αντιγονικό χαρακτηρισμό των απομονωμένων ιών γρίπης. Εντούτοις, το εθνικό εργαστήριο θα πρέπει:

(i) να επιβεβαιώσει ότι ο απομονωμένος ιός είναι ένας ιός γρίπης Α με τη χρήση μιας δοκιμασίας διπλής ανοσολογικής διαχύσεως προκειμένου να ανιχνευθούν οι ομάδες αντιγόνων, όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο 9 (το εθνικό εργαστήριο μπορεί, αν προτιμά, να χρησιμοποιήσει Τεχνικές ανοσοφθορισμού ή ELISA για την ανίχνευση των ομάδων αντιγόνων).

(ii) να καθορίσει κατά πόσον οι απομονούμενοι ιοί ανήκουν στον υποτύπο H5 ή H7.

(iii) να διεξάγει μια δοκιμασία δείκτη ενδοφλέβιας παθογενετικότητας σε κοτόπουλα ηλικίας 6 εβδομάδων όπως περιγράφεται στο Κεφάλαιο 7.

Δείκτες ενδοφλέβιας παθογενετικότητας μεγαλύτεροι από 1,2 καταδεικνύουν την παρουσία ιού και απαιτούν την πλήρη εφαρμογή των μέτρων ελέγχου (θα ήταν σκόπιμη η διεξαγωγή και από το εθνικό εργαστήριο δοκιμασιών προκειμένου να καθοριστεί η ικανότητα απομονωμένων ιών να δημιουργούν πλάκες σε κυτταροκαλλιέργειες όπως ορίζεται στο Κεφάλαιο 8).

Το εθνικό εργαστήριο θα πρέπει να υποβάλει αμέσως όλους τους απομονωμένους ιούς της γρίπης των ορνίθων και των υποτύπων H5 και H7 στο κοινοτικό εργαστήριο

για αναφοράς προκειμένου να γίνει πλήρης χαρακτηρισμός.

3. Περαιτέρω κατάταξη σε ομάδες και χαρακτηρισμός των απομονώσεων

Το κοινοτικό εργαστήριο αναφοράς πρέπει να λαμβάνει όλους τους ιούς που προκαλούν αιμοσυγκόλληση από το εθνικό εργαστήριο για περαιτέρω αντιγονικές και γενετικές μελέτες για την επίτευξη μεγαλύτερης κατανόησης της επιζωοτιολογίας της νόσου (ή των νόσων) στην Κοινότητα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και καθηκόντων του κοινοτικού εργαστηρίου αναφοράς.

Εκτός από τα ανωτέρω καθήκοντα το κοινοτικό εργαστήριο αναφοράς θα διεξάγει πλήρη αντιγονικό καθορισμό τύπου όλων των ιών γρίπης που παρέλαβε. Για όλους τους ιούς των υποτύπων H5 και H7, οι οποίοι δεν παρουσιάζουν δείκτη ενδοφλέβιας παθογενετικότητας μεγαλύτερο από 1,2 πρέπει να διενεργείται και προσδιορισμός της αλληλουχίας του γονιδίου αιμοσυγκολλητίνης προκειμένου να καταδειχτεί η παρουσία ή μη πολλαπλών βασικών αμινοξέων στο σημείο αυλάκωσης της πρωτεΐνης αιματοσυγκολλητίνης. Η ύπαρξη ιών με πολλαπλά βασικά αμινοξέα στο σημείο αυλάκωσης, έστω και με χαμηλούς δείκτες παθογενετικότητας, επιβάλλει την πλήρη εφαρμογή των μέτρων καταπολέμησης της γρίπης των ορνίθων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Ορολογικές δοκιμασίες για την ανίχνευση αντισωμάτων του ιού της γρίπης των ορνίθων

1. Κατά τη διάρκεια εφαρμογής των προγραμμάτων εκρίζωσης και εφόσον ο υποτύπος Η του υπεύθυνου για την ασθένεια ιού είναι ήδη γνωστός, ή εφόσον χρησιμοποιείται ο ορόλογος ιός ως αντιγόνο, μπορεί να διεξαχθεί ορολογικός έλεγχος για την επιβεβαίωση της μόλυνσης με τη χρήση δοκιμών αναστολής της αιμοσυγκόλλησης όπως περιγράφεται στα κεφάλαια 5 και 6.

Εάν ο υποτύπος αιματοσυγκολλητίνης δεν είναι γνωστός, η μόλυνση από ιούς της γρίπης Α μπορεί να επιβεβαιωθεί με την ανίχνευση αντισωμάτων που κατευθύνονται προς τα ειδικά αντιγόνα ομάδος.

Για το σκοπό αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί είτε δοκιμή διπλής ανοσολογικής διάχυσης (όπως περιγράφεται στο Κεφάλαιο 9), είτε δοκιμή ELISA (ένα πρόβλημα που παρουσιάζει η δοκιμή ELISA είναι η ιδιαιτερότητα του ξενιστή της δοκιμασίας, καθώς εξαρτάται από την ανίχνευση των ανοσοσφαιρίνων του ξενιστή. Όσον αφορά τα νηκτικά πτηνά, σπάνια έχουμε θετικά αποτελέσματα κατά τις δοκιμασίες διπλής ανοσολογικής διάχυσης και, εκτός εάν ο υπότυπος είναι γνωστός, η εξέταση τέτοιου είδους πτηνών είναι μάλλον εφικτή μόνο για την ανίχνευση της παρουσίας αντισωμάτων των υποτύπων H5 και H7.

2. (α) Δείγματα

Πρέπει να λαμβάνονται δείγματα αίματος από όλα τα πτηνά, εάν το μέγεθος του σμήνους είναι μικρότερο από 20 και από 20 πτηνά από μεγαλύτερα σμήνη (αυτό θα δώσει πιθανότητα 99% ανίχνευσης τουλάχιστον ενός θετικού ορού εάν 25% ή περισσότερο από το σμήνος είναι θετικό, ανεξάρτητα από το μέγεθος του σμήνους). Το αίμα πρέπει να αφήνεται να πήξει και να αφαιρείται ο ορός του αίματος για υποβολή σε δοκιμασία.

(β) Εξέταση για αντισώματα

Τα μεμονωμένα δείγματα ορού πρέπει να δοκιμάζονται

για την ικανότητά τους να αναστέλουν το αιμοσυγκολλητικό αντιγόνο του ιού της γρίπης σε τυποποιημένες δοκιμασίες αναστολής αιμοσυγκόλλησης όπως ορίζονται στο Κεφάλαιο 6.

Είναι αμφιλεγόμενο το κατά πόσον να χρησιμοποιούνται 4 ή 8 μονάδες αιμοσυγκολλητίνης (HU) για τη δοκιμασία HI.

Φαίνεται ότι και οι δύο μέθοδοι είναι έγκυρες και η επιλογή πρέπει να αφήνεται στην κρίση του εθνικού εργαστηρίου.

Το χρησιμοποιούμενο αντιγόνο όμως, θα επηρεάσει το επίπεδο στο οποίο ένας ορός θεωρείται θετικός:

– για 4 HU θετικός ορός είναι ο ορός που εμφανίζει τίτλο 2^4 ή μεγαλύτερο, ενώ για 8 HU θετικός ορός είναι όποιος ορός εμφανίζει τίτλο 2^3 ή μεγαλύτερο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Δοκιμασία αιμοσυγκόλλησης (HA)

Αντιδραστήρια

1. Ισότονο διάλυμα (PBS) ρυθμισμένο με φωσφορικά ιόντα (0,05 M) σε PH 7,0 έως 7,4.

2. Ερυθρά αιμοσφαίρια που λαμβάνονται και συγκεντρώνονται από τουλάχιστον τρία κοτόπουλα χωρίς ειδικό παθογόνο (εάν δεν υπάρχουν, μπορεί να ληφθεί αίμα από πουλιά που παρακολουθούνται τακτικά και έχει αποδειχθεί ότι δεν έχουν αναπτύξει αντισώματα κατά της γρίπης των ορνίθων) σε ίσο όγκο διαλύματος του ALSEVER. Τα αιμοσφαίρια πρέπει να πλυθούν τρεις φορές σε PBS πριν από τη χρήση. Για τη δοκιμασία συνιστάται αιώρημα 1% (αιματοκρίτης) σε PBS.

3. Το κοινοτικό εργαστήριο αναφοράς προμηθεύει ή παραγγέλλει ιούς H5 και H7 χαμηλής μολυσματικότητας προκειμένου να χρησιμοποιηθούν ως πρότυπα αντιγόνων.

Μέθοδος

1. Τοποθετούνται 0,025 ML PBS σε κάθε τρυβλίο μιας πλαστικής πλάκας μικροτιτλοδότησης (πρέπει να χρησιμοποιούνται τρυβλία με πυθμένα σχήματος V).

2. Τοποθετούνται 0,025 ML αιωρήματος ιού (δηλαδή αλλαντοϊκού υγρού) στο πρώτο τρυβλίο.

3. Χρησιμοποιείται μικροαραιωτήρας ή γίνονται επανειλημμένες αραιώσεις του ιού στο διπλάσιο (από 1:2 έως 1:4096) από τρυβλίο σε τρυβλίο.

4. Τοποθετούνται άλλα 0,025 ML PBS σε κάθε τρυβλίο.

5. Προστίθενται 0,025 ML ερυθρών αιμοσφαιρίων 1% σε κάθε τρυβλίο.

6. Αναμειγνύονται με ελαφρό κτύπημα και τοποθετούνται σε θερμοκρασία 4° C.

7. Οι πλάκες «διαβάζονται» 30 – 40 λεπτά αργότερα, όταν τα δείγματα αναφοράς έχουν κατασταλάξει. Η ανάγνωση γίνεται με κλίση της πλάκας και παρατήρηση της παρουσίας ή απουσίας δακρυόσχημης ροής των ερυθροκυττάρων. Τα τρυβλία χωρίς αιμοσυγκόλληση πρέπει να ρέουν με τον ίδιο ρυθμό, όπως τα κύτταρα – μάρτυρες χωρίς ιό.

8. Ο αιμοσυγκολλητικός τίτλος είναι η υψηλότερη αραιώση που προκαλεί συγκόλληση των ερυθροκυττάρων. Η αραιώση αυτή μπορεί να θεωρηθεί, ότι περιέχει μία αιμοσυγκολλητική μονάδα. Μία ακριβέστερη μέθοδος για τον προσδιορισμό του αιμοσυγκολλητικού τίτλου είναι να γίνει

η δοκιμασία σε ιούς από πλήρες φάσμα αρχικών αραιώσεων (1:3, 1:4, 1:5, 1:6 κλπ).

Αυτό συνιστάται για την ακριβή παρασκευή αντιγόνου για δοκιμασίες αναστολής αιμοσυγκόλλησης (Κεφάλαιο 6).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Δοκιμασία αναστολής αιμοσυγκόλλησης (HI)

Αντιδραστήρια

1. Ρυθμιστικό Διάλυμα PBS.

2. Αλλαντοϊκό υγρό που περιέχει ιό αραιωμένο με PBS, ώστε να περιέχει 4 ή 8 αιμοσυγκολλητικές μονάδες ανά 0,025 ML.

3. Ερυθρά αιμοσφαίρια κοτόπουλου 1%.

4. Αρνητικός ορός – μάρτυρας από κοτόπουλο.

5. Θετικός ορός – μάρτυρας.

Μέθοδος

1. Τοποθετούνται 0,025 ML PBS σε όλα τα τρυβλία μίας πλαστικής πλάκας μικροτιτλοδότησης (με τρυβλία με πυθμένα σχήματος V).

2. Τοποθετούνται 0,025 ML ορού στο πρώτο τρυβλίο της πλάκας.

3. Χρησιμοποιείται μικροαραιωτήρας για διπλές αραιώσεις ορού από τρυβλίο σε τρυβλίο.

4. Προστίθεται 0,025 ML αραιωμένου αλλαντοϊκού υγρού που περιέχει 4 ή 8 αιμοσυγκολλητικές μονάδες.

5. Γίνεται ανάμειξη με ελαφρό κτύπημα και τοποθετείται η πλάκα στους 4° C επί τουλάχιστον 60 λεπτά ή σε θερμοκρασία δωματίου επί τουλάχιστον 30 λεπτά.

6. Προστίθενται 0,025 ML ερυθροκυττάρων 1% σε όλα τα τρυβλία.

7. Αναμειγνύονται με ελαφρό κτύπημα και τοποθετούνται σε θερμοκρασία 4° C.

8. Τα τρυβλία «διαβάζονται» 30 – 40 λεπτά αργότερα, όταν τα δείγματα – μάρτυρες έχουν κατασταλάξει. Η ανάγνωση γίνεται με κλίση της πλάκας και παρατήρηση της παρουσίας ή απουσίας δακρυόσχημης ροής με τον ίδιο ρυθμό, όπως στα τρυβλία ελέγχου που περιέχουν μόνο ερυθροκύτταρα (0,025 ML) και PBS (0,05 ML).

9. Ο τίτλος HI είναι η υψηλότερη αραιώση αντιορού που προκαλεί πλήρη αναστολή 4 ή 8 μονάδων ιού. (Κάθε δοκιμασία πρέπει να περιλαμβάνει μία τιτλοδότηση HA για την επιβεβαίωση της παρουσίας των απαιτούμενων αιμοσυγκολλητικών μονάδων).

10. Η εγκυρότητα των αποτελεσμάτων εξαρτάται από τη λήψη τίτλου κάτω του 2^3 για 4 και 2^2 για 8 αιμοσυγκολλητικές μονάδες με τον αρνητικό ορό-μάρτυρα και τίτλου που να απέχει λιγότερο από μία αραιώση από το γνωστό τίτλο του θετικού ορού-μάρτυρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Δοκιμασία δεικτη ενδοφλέβιας παθογενετικότητας

1. Πρόσφατα συλλεγέν λοιμόγονο αλλαντοϊκό υγρό αραιώνεται 1:10 σε αποστειρωμένο ισότονο διάλυμα χλωριούχου νατρίου, από τη χαμηλότερη διαθέσιμη στάθμη διαβάσεως, κατά προτίμηση από την αρχική απομόνωση, χωρίς προεπιλογή.

2. 0,1 ML του αραιωμένου ιού ενίεται ενδοφλεβίως σε καθένα από 10 κοτόπουλα ηλικίας 6 εβδομάδων (πρέπει να χρησιμοποιηθούν πτηνά απαλλαγμένα από ειδικά πα-

θογόνα).

3. Τα πτηνά εξετάζονται σε διαστήματα 24 ωρών επί 10 ημέρες.

4. Σε κάθε παρατήρηση κάθε πτηνό βαθμολογείται: 0 = φυσιολογικό, 1 = άρρωστο, 2 = σοβαρά άρρωστο ή 3 = νεκρό.

5. Καταγράφονται τα αποτελέσματα και υπολογίζεται ο δείκτης, όπως φαίνεται στο παρακάτω παράδειγμα:

ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΝΔΙΞΕΙΣ	ΗΜΕΡΑ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΕΝΟΦΘΑΛΙΣΜΟ										ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Φυσιολογικό	10	2	0	0	0	0	0	0	0	0	$12 \times 0 = 0$
Άρρωστο	0	4	2	0	0	0	0	0	0	0	$6 \times 1 = 6$
Σοβαρά άρρωστο	0	2	2	2	0	0	0	0	0	0	$6 \times 2 = 12$
Νεκρό	0	2	6	8	10	10	10	10	10	10	$76 \times 3 = 228$
Σ Υ Ν Ο Λ Ο											= 246

$$\text{Δείκτης} = \frac{\text{μέση βαθμολογία ανά πτηνό και ανά παρατήρηση} \times 100}{100} = \frac{246}{100} = 2,46$$

Αυτό αποτελεί υποκειμενική κλινική κρίση, αλλά κανονικά αυτή η περίπτωση θα πρέπει να περιλαμβάνει πτηνά που εμφανίζουν περισσότερα από ένα από τα κατωτέρω συμπτώματα:

αναπνευστικές δυσκολίες, κατάπτωση, διάρροια, εμφάνιση κυάνωσης στις εκτεθειμένες περιοχές του δέρματος ή στις σαρκώδεις αποφύσεις, οίδημα στην όψη ή το κεφάλι, νευρικά συμπτώματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

Αξιολόγηση της ικανότητας σχηματισμού πλάκας

1. Συνήθως είναι προτιμότερο να χρησιμοποιείται μία σειρά αραιώσεων ιού, ώστε να είναι βέβαιο, ότι υπάρχει ο βέλτιστος αριθμός πλακών στην πλάκα δοκιμασίας. Δεκαπλάσιες αραιώσεις μέχρι 10^{-7} σε PBS πρέπει να είναι επαρκείς.

2. Συρρέουσες μονοστοιβάδες κυττάρων εμβρύου κοτόπουλου ή κατάλληλης κυτταρικής σειράς (π.χ. νεφρός βοδιού MADIN DARBY) παρασκευάζονται σε τρυβλία PETRI 5 cm.

3. 0,2 ML κάθε αραιώσης ιού προστίθεται σε καθένα από τα δύο τρυβλία PETRI και ο ιός αφήνεται να προσροφηθεί επί 30 λεπτά.

4. Μετά από πλύση τρεις φορές με PBS, τα μολυσμένα κύτταρα επικαλύπτονται με το αντίστοιχο μέσο που περιέχει 1% W/V άγαρ και ενδεχομένως 0,01 MG/ML θρυψίνη. Έχει σημασία να μην προστεθεί ορός στο μέσο επικάλυψης.

5. Μετά από επώαση επί 72 ώρες στους 37°C η πλάκα πρέπει να έχει επαρκές μέγεθος. Παρατηρούνται καλύτερα αν αφαιρεθεί το επίστρωμα άγαρ και χρωματισθεί η μονοστοιβάδα των κυττάρων με κρυσταλλικό ιώδες (0,5% W/V) σε 25% V/V αιθανόλη.

6. Όλοι οι ιοί πρέπει να δίνουν διαυγείς πλάκες, όταν επωάζονται σε μέσο που περιέχει θρυψίνη. Όταν δεν

υπάρχει θρυψίνη στην επικάλυψη μόνο οι ιοί που είναι μολυσματικοί για τα κοτόπουλα σχηματίζουν πλάκες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Διπλή ανοσολογική διάχυση

Η προτιμώμενη μέθοδος για την επιβεβαίωση της παρουσίας ιού της γρίπης Α είναι να καταδειχθεί η ύπαρξη νουκλεοκαψιδίων ή περικλειόμενου υλικού αντιγόνων, τα οποία εμφανίζονται σε όλους τους ιούς γρίπης Α. Αυτό συμβαίνει γενικά κατά τη διεξαγωγή δοκιμασιών διπλής ανοσολογικής διάχυσης που χρησιμοποιούν είτε παρασκευάσματα συμπυκνωμένου ιού είτε εκχυλίσματα μολυσμένων χοριοαλλαντοϊκών μεμβρανών.

Κατάλληλα παρασκευάσματα συμπυκνωμένου ιού μπορούν να προέλθουν από απλή φυγοκέντρηση μεγάλης ταχύτητας μολυσμένου αλλαντοϊκού υγρού και ρήξη του ιού για την αποδέσμευση του εσωτερικού νουκλεοκαψιδίου και των αντιγόνων, περικλείοντας υλικού με επεξεργασία με τη βοήθεια απορρυπαντικού με λαυρυλοσαρκοσινικό νάτριο. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί επίσης κατακρημνισμός με οξύ, με την προσθήκη 1N HCL στο μολυσμένο αλλαντοϊκό υγρό για να προέλθει ένα τελικό PH 3,5 – 4,0 και ακολούθως με ψύξη τουλάχιστον επί μία ώρα σε 0°C και χαμηλής ταχύτητας φυγοκέντρηση σε 1.000G επί δέκα λεπτά.

Η υπερκείμενη στοιβάδα μπορεί να απομακρυνθεί και το ίζημα που περιέχει ιό να εναιωρηθεί σε ελάχιστο όγκο ρυθμιστικού διαλύματος σαρκοσυλογλυκίνης (1% λαυρυλοσαρκοσινικού νατρίου σταθεροποιείται σε PH 9,0 με 0,5 M γλυκίνης). Αυτά τα παρασκευάσματα περιλαμβάνουν και νουκλεοκαψίδια και αντιγόνα του περικλειόντος υλικού.

Ο BEARD (1970) περιέγραψε τη λήψη αντιγόνου πλούσιου σε νουκλεοκαψίδια από χοριοαλλαντοϊκές μεμβράνες που προέρχονται από μολυσμένα αυγά. Η μέθοδος αυτή περιλαμβάνει:

αφαίρεση των χοριοαλλαντοϊκών μεμβρανών από μολυσμένα αυγά θετικής αιμοσυγκολλητίνης, άλεση ή ομογενοποίηση των μεμβρανών, κατάψυξη και απόψυξη τρεις φορές και κατόπιν φυγοκέντρηση σε 1.000 G επί 10 λεπτά. Το ίζημα απομακρύνεται και η υπερκείμενη στοιβάδα υποβάλλεται σε επεξεργασία με τη βοήθεια 0,1% φορμόλης προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως αντιγόνο.

Και τα δύο αυτά αντιγόνα μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε δοκιμασίες διπλής ανοσολογικής διάχυσης με τη χρήση 1% πηκτών αγοράσης ή άγαρ που περιέχουν 8% χλωριούχο νάτριο που προστίθεται σε 0,1 M φωσφορικού ρυθμιστικού διαλύματος PH 7,2. Η παρούσα ιού γρίπης Α επιβεβαιώνεται με γραμμές καθίζησης που σχηματίζονται από τα δύο αντιγόνα (εκείνο που χρησιμοποιείται στη δοκιμή και εκείνο που είναι γνωστό ότι αντιδρά θετικά σε επίσης θετικό αντιγόνο), τα οποία συνενώνονται και δίνουν μια γραμμή ταυτοποίησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΓΡΙΠΗ ΤΩΝ ΟΡΝΙΘΩΝ

Βέλγιο Institut National de Recherches Vétérinaires,
Groesselenberg 99,B 1180 Bruxelles
Δανία National Veterinary Laboratory, Poultry Disease Division,
Hangovej 2, DK 8200 Aarhus N

Γερμανία Institut für Kleintierzucht der Bundesforschungsanstalt für Landwirtschaft, Braunschweig-Völkenrode, Postfach 280, D3100 Celle

Γαλλία Centre National d'Etudes Vétérinaires et Alimentaires - Laboratoire Central de Recherches Avicoles et Rorcières, BP 53, F 22440 Ploufragan

Ελλάς Ινστιτούτο Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων 26ης Οκτωβρίου 66, 546 27 Θεσσαλονίκη

Ιρλανδία Veterinary Research Laboratory, Abbotstown, Castleknock, Dublin 15

Ιταλία Istituto Patologie Aviare, Facoltà de Medicina Veterinaria, Università di Napoli, via Aniello, Falcone 394, I 80127 Napoli F.

Λουξεμβούργο Institut National de Recherches Vétérinaires, Groesedelenberg 99, 1180 Bruxelles.

Κάτω Χώρες Centraal Diergeneeskundig Instituut, Vestiging Virologie, Houttribweg 39, NL 8221 RA Lelystad

Πορτογαλία Laboratório Nacional de Investigação Veterinária (LNV) Estrada de Benfica 701, 1500 Lisboa

Ισπανία Centro Nacional De Referencia para la Peste Aviar es el Laboratorio Nacional de Sanidad y Producción Animal de Barcelona, Zona Franca Circunvalación Tramo 6, Esquina Calle 3, Barcelona

Ηνωμένο Βασίλειο Central Veterinary Laboratory New Haw, Weybridge, GB-Surrey KT 15 3NB

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΡΙΠΠΗ ΤΩΝ ΟΡΝΙΘΩΝ

Central Veterinary Laboratory
New Haw
Weybridge
Surrey KT 15 3NB
Ηνωμένο Βασίλειο

Το κοινοτικό εργαστήριο αναφοράς για τη γρίπη των ορνίθων έχει τις εξής αρμοδιότητες:

1. Να συντονίζει, σε συνεννόηση με την Επιτροπή, τις μεθόδους διάγνωσης της γρίπης των ορνίθων στα κράτη μέλη, ιδίως:

α) προσδιορίζοντας, διατηρώντας και προμηθεύοντας στελέχη του ιού της γρίπης των ορνίθων, για τις ορολογικές δοκιμές και την παρασκευή του αντιορού.

β) προμηθεύοντας στα εθνικά εργαστήρια αναφοράς ορούς και άλλα αντιδραστήρια αναφοράς, για την τυποποίηση των δοκιμών και των αντιδραστηρίων που χρησιμοποιούνται σε κάθε κράτος μέλος.

γ) καταρτίζοντας και διατηρώντας συλλογή στελεχών και απομονωμάτων του ιού της γρίπης των ορνίθων.

δ) διοργανώνοντας κατά περιόδους κοινοτικές συγκριτικές δοκιμές των διαγνωστικών μεθόδων.

ε) συλλέγοντας και συμπαραβάλλοντας τα δεδομένα και τις πληροφορίες σχετικά με τις διαγνωστικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται και τα αποτελέσματα των δοκιμών που πραγματοποιούνται στην Κοινότητα.

στ) Χαρακτηρίζοντας τα απομονώματα του ιού της γρίπης των ορνίθων με τις πιο προηγμένες μεθόδους, προκειμένου να κατανοηθεί καλύτερα η επιζωοτιολογία της ασθένειας αυτής.

ζ) παρακολουθώντας την εξέλιξη της κατάστασης ανά τον κόσμο όσον αφορά την επιτήρηση, την επιζωοτιολογία και την πρόληψη της γρίπης των ορνίθων

η) διατηρώντας εμπειρογνωμοσύνη, σχετικά με τον ιό της γρίπης των ορνίθων και τους άλλους παρεμφερείς ιούς, ώστε να γίνεται γρήγορα η διαφορική διάγνωση.

θ) αποκτώντας βαθεία γνώση της παρασκευής και χρησιμοποίησης των ανοσολογικών κτηνιατρικών προϊόντων που χρησιμοποιούνται για την καταπολέμηση και τη ριζική εξάλειψη της γρίπης των ορνίθων.

2. Να βοηθεί ενεργά στον εντοπισμό των εστιών γρίπης ορνίθων στα κράτη μέλη, μελετώντας τα απομονώματα ιών που του αποστέλλονται προς επιβεβαίωση διαγνώσεων, χαρακτηρισμό και επιζωοτιολογικές μελέτες. Ειδικότερα, το εργαστήριο θα πρέπει να είναι σε θέση ν' αναλύει την αλληλουχία των νουκλεοτιδίων, ώστε να επιτρέψει τον προσδιορισμό της συναγόμενης σειράς των αμινοξέων, στο σημείο διακοπής του μορίου αιμοσυγκολλητίνης των γριπικών ιών υποτύπου H5 ή H7.

Να διευκολύνει την κατάρτιση ή την επιμόρφωση εμπειρογνομένων εργαστηριακής διαγνωστικής προκειμένου να εναρμονιστούν οι διαγνωστικές τεχνικές σ' όλη την Κοινότητα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΟΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

Το σχέδιο επέμβασης πρέπει να προβλέπει τουλάχιστον:

1. δημιουργία μονάδας έκτακτης ανάγκης σε εθνικό επίπεδο η οποία θα συντονίζει όλα τα επείγοντα μέτρα στη χώρα·

2. κατάρτιση του καταλόγου των τοπικών κέντρων επείγουσας ανάγκης τα οποία διαθέτουν τον κατάλληλο εξοπλισμό για το συντονισμό των μέτρων ελέγχου σε τοπικό επίπεδο·

3. λεπτομερή πληροφόρηση σχετικά με το προσωπικό που ασχολείται με την εφαρμογή μέτρων επείγοντος χαρακτήρα, την ειδίκευση και τα καθήκοντά του·

4. τη δυνατότητα όλων των τοπικών κέντρων επείγουσας ανάγκης να έρχονται σε επαφή με τα πρόσωπα ή τους οργανισμούς που έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τη μόλυνση·

5. την ύπαρξη του εξοπλισμού και του υλικού που απαιτούνται για τη σωστή εφαρμογή των μέτρων με επείγοντα χαρακτήρα·

6. λεπτομερείς οδηγίες σχετικά με τη δράση που πρέπει να αναληφθεί σε περίπτωση υπόνοιας ή διαπίστωσης περιπτώσεων μόλυνσης ή μετάδοσης συμπεριλαμβανομένων και των μέσων καταστροφής των πτωμάτων·

7. εκπόνηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη των γνώσεων των σχετικών με τις επί τόπου και τις διοικητικές διαδικασίες·

8. για τα διαγνωστικά εργαστήρια, υπηρεσία εξέτασης POST MORTEM, το αναγκαίο δυναμικό για τις ορολογικές, ιστολογικές κ.λπ. εξετάσεις και εκσυγχρονισμός των τεχνικών ταχείας διάγνωσης (για το σκοπό αυτό θα πρέπει

να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για την ταχεία μεταφορά δειγμάτων)·

9. διευκρινίσεις σχετικά με την ποσότητα εμβολίου κατά της γρίππης των ορνίθων που θεωρείται αναγκαία στην περίπτωση που πρέπει να επαναφερθεί σε ισχύ ο εμβολιασμός έκτακτης ανάγκης·

10. κανονιστικές διατάξεις για την εφαρμογή του σχεδίου επέμβασης.

Άρθρο 22

(Άρθρο 22 της Οδηγίας 92/40/ΕΟΚ)

Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 1993, με εξαίρεση τη διάταξη της παρ. 5 του

αρ. 3, η οποία ισχύει από τη δημοσίευση του παρόντος διατάγματος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υφυπουργό Γεωργίας αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 30 Ιανουαρίου 1995

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
Β. ΒΑΣΙΛΑΚΑΚΗΣ